ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 14ης Απριλίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Γεωργία — Κοινή οργάνωση αγορών — Κανονισμός (ΕΚ) 565/2002 — Άρθρο 3, παράγραφος 3 — Δασμολογική ποσόστωση — Σκόρδο καταγωγής Αργεντινής — Πιστοποιητικά εισαγωγής — Μη μεταβιβάσιμα δικαιώματα που απορρέουν από πιστοποιητικά εισαγωγής — Καταστρατήγηση — Κατάχρηση δικαιώματος — Προϋποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 — Άρθρο 4, παράγραφος 3»

Στην υπόθεση C-131/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Corte suprema di cassazione με απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Μαρτίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

Malvino Cervati,

Società Malvi Sas di Cervati Malvino, η οποία έχει παύσει τη λειτουργία της,

κατά

Agenzia delle Dogane,

Agenzia Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno,

παρισταμένου του:

Roberto Cervati,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal και E. Jarašiūnas (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: L. Carrasco Marco, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Νοεμβρίου 2015,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο M. Cervati, η Società Malvi Sas di Cervati Malvino και ο R. Cervati, εκπροσωπούμενοι από τους C. Mazzoni, M. Moretto και G. Rondello, avvocati,

— η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από την A. Collabolletta, avvocato dello Stato,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Ι. Χαλκιά και τις Ι. Δρεσίου, Ο. Τσιρκινίδου και Δ. Ντουρντουρέκα,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους B.-R. Killmann και P. Rossi,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΚ) 1047/2001 της Επιτροπής, της 30ής Μαΐου 2001, για την καθιέρωση καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής και καταγωγής και για τον καθορισμό του τρόπου διαχείρισης των δασμολογικών ποσοστώσεων για τα σκόρδα που εισάγονται από τρίτες χώρες (ΕΕ L 145, σ. 35), καθώς και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, του M. Cervati, ως ομόρρυθμου εταίρου και νόμιμου εκπροσώπου της Società Malvi Sas di Cervati Malvino, η οποία έχει παύσει τη λειτουργία της (στο εξής: Malvi), και της ίδιας της Malvi και, αφετέρου, της Agenzia delle Dogane (Τελωνειακή υπηρεσία) και του Agenzia delle Dogane – Ufficio delle Dogane di Livorno (Τελωνειακή Υπηρεσία – Τελωνείο του Λιβόρνο) (στο εξής, από κοινού: Τελωνειακή υπηρεσία) με αντικείμενο διορθωτική πράξη και πράξη επιβολής δασμών που κοινοποιήθηκε στη Malvi για εισαγωγές με προτιμησιακό δασμό σκόρδου καταγωγής Αργεντινής.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός 2988/95

3 Το άρθρο 4 του κανονισμού 2988/95, που περιλαμβάνεται στον τίτλο ΙΙ του κανονισμού ο οποίος επιγράφεται «Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις», προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε παρατυπία συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, την αφαίρεση του αδικαιολογήτως αποκτηθέντος οφέλους:

— με την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ή επιστροφής των αδικαιολογήτως εισπραχθέντων ποσών,

[...]

3. Οι πράξεις οι οποίες αποδεδειγμένως αποσκοπούν στην εξασφάλιση οφέλους αντίθετου προς τους στόχους των εκάστοτε εφαρμοστέων διατάξεων του [δικαίου της Ένωσης], με την τεχνητή δημιουργία των προϋποθέσεων κτήσης αυτού του οφέλους, έχουν ως συνέπεια, ανάλογα με την περίπτωση, είτε τη μη εξασφάλιση είτε την αφαίρεση του οφέλους.

[...]»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1291/2000

4 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1291/2000 της Επιτροπής, της 9ης Ιουνίου 2000, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής, εξαγωγής και προκαθορισμού για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 152, σ. 1), ορίζει τα εξής:

«Το πιστοποιητικό εισαγωγής ή εξαγωγής εγκρίνει και δημιουργεί αντίστοιχα την υποχρέωση να εισαχθεί ή να εξαχθεί, βάσει του πιστοποιητικού και, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας, κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του, η συγκεκριμένη ποσότητα του εν λόγω προϊόντος ή/και εμπορεύματος.»

5 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τα πιστοποιητικά δεν μεταβιβάζονται. Τα δικαιώματα που απορρέουν από τα πιστοποιητικά είναι μεταβιβάσιμα από τον δικαιούχο του πιστοποιητικού κατά τη διάρκεια της ισχύος του. [...]»

6 Το άρθρο 15, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Η αίτηση πιστοποιητικού απορρίπτεται αν δεν έχει συσταθεί επαρκής εγγύηση στον αρμόδιο οργανισμό την ημέρα υποβολής της αίτησης [...]».

7 Κατά το άρθρο 35, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού:

«[...] όταν δεν εκπληρώνεται η υποχρέωση εισαγωγής ή εξαγωγής, η εγγύηση καταπίπτει για ποσό ίσο με τη διαφορά μεταξύ:

α) του 95 % της ποσότητας που αναγράφεται στο πιστοποιητικό

και

β) της ποσότητας η οποία πράγματι εισάγεται ή εξάγεται.

[...]

Εντούτοις, αν η εισαγόμενη ή εξαγόμενη ποσότητα ανέρχεται σε λιγότερο από το 5 % της αναγραφόμενης στο πιστοποιητικό ποσότητας, η εγγύηση καταπίπτει στο σύνολό της.

[...]»

Ο κανονισμός 1047/2001

8 Το άρθρο 5 του κανονισμού 1047/2001, με τίτλο «Έκδοση των πιστοποιητικών», στην παράγραφο 1 προβλέπει ότι, «[κ]ατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 του κανονισμού [1291/2000], τα δικαιώματα που απορρέουν από τα πιστοποιητικά [Α] δεν είναι μεταβιβάσιμα».

9 Ο κανονισμός 1047/2001 καταργήθηκε από 1ης Ιουνίου 2002 με τον κανονισμό (ΕΚ) 565/2002 της Επιτροπής, της 2ας Απριλίου 2002, για τον καθορισμό του τρόπου διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων και για την καθιέρωση καθεστώτος πιστοποιητικών [καταγωγής] για τα σκόρδα που εισάγονται από τρίτες χώρες (ΕΕ L 86, σ. 11).

Ο κανονισμός 565/2002

10 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 3 και 5 έως 7 του κανονισμού 565/2002 έχουν ως εξής:

«(1) [...] Από την 1η Ιουνίου 2001 ο κανονικός εισαγωγικός δασμός σκόρδων του κωδικού ΣΟ 0703 20 00 συντίθεται από ένα τελωνειακό δασμό ad valorem που ανέρχεται σε 9,6 % και σε ένα ειδικό ποσό που ανέρχεται σε 1 200 ευρώ ανά τόνο καθαρού βάρους. Ωστόσο, ποσόστωση 38370 τόνων απαλλαγμένη του ειδικού δασμού έχει ανοίξει με τη συμφωνία που συνήφθη με την Αργεντινή και εγκρίθηκε με την απόφαση 2001/404/ΕΚ [του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας υπό μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Δημοκρατίας της Αργεντινής στο πλαίσιο του άρθρου XXVIII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) 1994 για την τροποποίηση, όσον αφορά τα σκόρδα, του καταλόγου CXL που είναι προσαρτημένος στη ΓΣΔΕ, (ΕΕ L 142, σ. 7)], εφεξής ονομαζόμενη "ποσόστωση ΓΣΔΕ". Η εν λόγω συμφωνία προβλέπει ότι η ποσόστωση αυτή κατανέμεται κατά 19 147 τόνους για τις εισαγωγές καταγωγής Αργεντινής (αύξων αριθμός 09.4104) [...]

[...]

(3) Ο τρόπος διαχείρισης της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ καθορίστηκε από τον κανονισμό [1047/2001] [...]. Από την πείρα που αποκτήθηκε αποδεικνύεται, ωστόσο, ότι η διαχείριση αυτή μπορεί να βελτιωθεί και να απλουστευθεί. Πρέπει, ειδικότερα, να καταργηθεί η απαίτηση των πιστοποιητικών εισαγωγής για εξαγωγές που πραγματοποιούνται εκτός της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ και να προσαρμοστούν οι όροι πρόσβασης των εισαγωγέων στην ποσόστωση αυτή για να ληφθούν καλύτερα υπόψη τα ρεύματα των παραδοσιακών συναλλαγών.

[...]

(5) Λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη του ειδικού δασμού για τις μη προτιμησιακές εισαγωγές εκτός ποσοστώσεως ΓΣΔΕ, η διαχείριση αυτής απαιτεί την εφαρμογή καθεστώτος πιστοποιητικών εισαγωγής. Οι λεπτομέρειες του καθεστώτος αυτού πρέπει να είναι συμπληρωματικές ή να προβλέπουν παρέκκλιση από εκείνες που θεσπίσθηκαν από τον κανονισμό [1291/2000] [...]

(6) Για να περιορισθούν, κατά το μέτρο του δυνατού, οι κερδοσκοπικές αιτήσεις πιστοποιητικών που δεν συνδέονται με πραγματική εμπορική δραστηριότητα στην αγορά των οπωροκηπευτικών, πρέπει να ληφθούν μέτρα. Γι' αυτό, πρέπει να προβλεφθούν ειδικοί κανόνες όσον αφορά την αίτηση και την ισχύ των πιστοποιητικών.

(7) Δεδομένου ότι η συμφωνία που συνήφθη με την Αργεντινή προβλέπει τη διαχείριση της ποσόστωσης ΓΣΔΕ με βάση το σύστημα παραδοσιακής εισαγωγής/νέας εισαγωγής, πρέπει να οριστεί η έννοια των παραδοσιακών εισαγωγέων και να κατανεμηθούν οι παραχωρούμενες ποσότητες μεταξύ αυτών των δύο κατηγοριών εισαγωγέων, επιτρέποντας παράλληλα τη βέλτιστη χρήση της ποσόστωσης.»

11 Ο εν λόγω κανονισμός στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, περιλαμβάνει τους ακόλουθους ορισμούς:

«Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού νοείται ως:

α) “περίοδος εισαγωγής”: ετήσια περίοδος από την 1η Ιουνίου ενός έτους έως τις 31 Μαΐου του επόμενου έτους·

[...]

γ) “παραδοσιακός εισαγωγέας”: εισαγωγέας που έχει πραγματοποιήσει εισαγωγές σκόρδων στην Κοινότητα κατά τη διάρκεια των δύο τουλάχιστον από τις τρεις προηγούμενες περιόδους εισαγωγής, ανεξαρτήτως της καταγωγής και της ημερομηνίας των εισαγωγών αυτών·

δ) “ποσότητα αναφοράς”: ανώτατη ποσότητα των ετήσιων εισαγωγών σκόρδων που πραγματοποιήθηκαν από παραδοσιακό εισαγωγέα κατά τη διάρκεια των ημερολογιακών ετών 1998, 1999 και 2000. Στην περίπτωση κατά την οποία ο εν λόγω εισαγωγέας δεν έχει πραγματοποιήσει εισαγωγές σκόρδων κατά τη διάρκεια των δύο, τουλάχιστον, από τα τρία προηγούμενα έτη, η ποσότητα αναφοράς του είναι η ανώτατη ποσότητα αυτών των ετήσιων εισαγωγών σκόρδων κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων πλήρων περιόδων εισαγωγής που προηγούνται αυτής για την οποία υποβάλει αίτηση πιστοποιητικού·

ε) “νέος εισαγωγέας”: εισαγωγέας που δεν είναι παραδοσιακός εισαγωγέας.

[...]»

12 Το άρθρο 3 του κανονισμού 565/2002 φέρει τον τίτλο «Καθεστώς των πιστοποιητικών εισαγωγής» και ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε εισαγωγή στο πλαίσιο των [δασμολογικών ποσοστώσεων που υπάγονται στον κωδικό NC 0703 20 00 και ανοίχθηκαν με την απόφαση 2001/404] υπόκειται στην προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής, εφεξής ονομαζόμενου “πιστοποιητικό”, που εκδίδεται σύμφωνα με τον κανονισμό [1291/2000], με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

[...]

3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 9 του κανονισμού [1291/2000], τα δικαιώματα που απορρέουν από το πιστοποιητικό δεν μεταβιβάζονται.

4. Το ποσό της εγγύησης που αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού [1291/2000] είναι 15 ευρώ ανά τόνο καθαρού βάρους.»

13 Το άρθρο 5 του κανονισμού αυτού φέρει τον τίτλο «Αιτήσεις πιστοποιητικών» και ορίζει τα εξής:

«1. Οι αιτήσεις πιστοποιητικών μπορούν να κατατεθούν μόνον από εισαγωγείς.

[...]

Εάν ένας νέος εισαγωγέας [...] έχει λάβει πιστοποιητικά εισαγωγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή δυνάμει του κανονισμού [1047/2001] κατά τη διάρκεια της πλήρους προηγουμένης περιόδου εισαγωγής, πρέπει να προσκομίσει την απόδειξη ότι έχει πράγματι θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία για ίδιο λογαριασμό τουλάχιστον το 90 % της ποσότητας που του έχει χορηγηθεί.

[...]

3. Οι αιτήσεις των πιστοποιητικών που υποβάλλονται από παραδοσιακό εισαγωγέα δεν είναι δυνατόν να αφορούν, ανά περίοδο εισαγωγής, ποσότητα ανώτερη από την ποσότητα αναφοράς του εισαγωγέα αυτού.

4. Για καθεμία από τις τρεις καταγωγές και για καθένα από τα τρίμηνα που εμφαίνονται στο παράρτημα Ι, οι αιτήσεις πιστοποιητικών που υποβάλλονται από ένα νέο εισαγωγέα μπορούν να αφορούν ποσότητα το πολύ ίση με το 10 % της ποσότητας που αναφέρεται στο παράρτημα Ι για αυτή την καταγωγή και για αυτό το τρίμηνο.

[...]»

14 Κατά το άρθρο 6 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο επιγράφεται «Ανώτατη ποσότητα που θα εκδοθεί»:

«1. Για καθεμία από τις τρεις καταγωγές και για καθένα από τα τρίμηνα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, τα πιστοποιητικά εκδίδονται μόνο για ανώτατη ποσότητα που ισούται με το άθροισμα:

α) της ποσότητας που αναφέρεται στο παράρτημα Ι για το τρίμηνο αυτό και για την καταγωγή αυτή·

β) των ποσοτήτων που δεν έχουν ζητηθεί κατά τη διάρκεια του προηγουμένου τριμήνου για την καταγωγή αυτή και

γ) των μη χρησιμοποιηθεισών ποσοτήτων, για τις οποίες η Επιτροπή έχει ενημερωθεί, από πιστοποιητικά που εκδόθηκαν προηγουμένως για την καταγωγή αυτή.

[...]

2. Για καθεμία από τις τρεις καταγωγές και για καθένα από τα τρίμηνα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, η ανώτατη ποσότητα η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, κατανέμεται ως εξής:

α) 70 % για τους παραδοσιακούς εισαγωγείς·

β) 30 % για τους νέους εισαγωγείς.

Πάντως, οι διαθέσιμες ποσότητες κατανέμονται ανεξαρτήτως στις δύο κατηγορίες εισαγωγέων, από την πρώτη Δευτέρα του δεύτερου μήνα εκάστου τριμήνου.»

15 Στο άρθρο 13, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 565/2002 διευκρινίζεται ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται, κατ' ουσίαν, στα πιστοποιητικά που ζητούνται από τις 8 Απριλίου 2002 και για τις θέσεις σε ελεύθερη κυκλοφορία που πραγματοποιήθηκαν από την 1η Ιουνίου 2002.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16 Η εταιρία Malvi δραστηριοποιείτο στον τομέα εισαγωγών, και εξαγωγών οπωροκηπευτικών, ως παραδοσιακός εισαγωγέας, κατά την έννοια του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ', του κανονισμού 565/2002. Μέσω τρίτης εταιρίας, η οποία προσέφυγε περαιτέρω σε άλλες επιχειρήσεις, η Malvi αγόρασε σκόρδο καταγωγής Αργεντινής το οποίο εισήχθη τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2003 στο πλαίσιο της δασμολογικής ποσοστώσεως του ανωτέρω κανονισμού, ωφελούμενη, έτσι, από προτιμησιακό δασμό (στο εξής: επίδικες εισαγωγές), χωρίς να κατέχει το απαιτούμενο προς τούτο πιστοποιητικό εισαγωγής, καθώς είχε ήδη εξαντλήσει τα δικά της πιστοποιητικά.

17 Το τελωνείο του Λιβόρνο εξέδωσε σε βάρος της Malvi διορθωτική πράξη και πράξη επιβολής δασμού, θεωρώντας ότι απέφυγε παρανόμως την καταβολή των δασμών και του φόρου προστιθέμενης αξίας, μέσω απάτης στο πλαίσιο της οποίας η L' Olivo Maria Imp. Exp. (στο εξής: Olivo), η οποία είχε την ιδιότητα του νέου εισαγωγέα, κατά την έννοια του κανονισμού 565/2002 και είχε προβεί στις επίδικες εισαγωγές, ενεργούσε ως εταιρία «βιτρίνα», και κρίνοντας ότι η Malvi ευθύνεται εις ολόκληρον με τον εν λόγω εισαγωγέα.

18 Ο μηχανισμός κατά του οποίου στράφηκε η εν λόγω τελωνειακή υπηρεσία θεωρώντας ότι συνιστά απάτη μπορεί να περιγραφεί ως εξής. Κατά το πρώτο στάδιο η L' Olivo, κάτοχος των πιστοποιητικών εισαγωγής που απαιτούνταν για τον προτιμησιακό δασμό, αγόραζε τις παρτίδες σκόρδου καταγωγής Αργεντινής οι οποίες τελούσαν σε διαμετακόμιση εντός των τελωνειακών χώρων της Bananaservice Srl (στο εξής: Bananaservice), διαχειριστής της οποίας ήταν ο R. Tonini και η οποία δεν διέθετε τέτοια πιστοποιητικά. Κατά το δεύτερο στάδιο η L' Olivo εισήγε τις ανωτέρω παρτίδες σκόρδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τον προτιμησιακό δασμό και στη συνέχεια, μετά τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, τις μεταπωλούσε στην Tonini Roberto & C. Sas (στο εξής: Tonini). Κατά το τρίτο στάδιο η Tonini μεταπωλούσε αυτές τις παρτίδες σκόρδου στη Malvi.

19 Το Corte suprema di cassazione διευκρινίζει ότι, αφενός, μόνον η L' Olivo διέθετε πιστοποιητικά εισαγωγής στο όνομά της και, αφετέρου, οι παρτίδες σκόρδου διατέθηκαν έναντι ευλόγου τιμήματος, το οποίο ήταν, όμως, χαμηλότερο από το ύψος του ειδικού δασμού που οφειλόταν για τις εισαγωγές πέραν της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ.

20 Η Malvi προσέφυγε κατά της διορθωτικής πράξεως και κατά της πράξεως επιβολής δασμού ενώπιον της Commissione tributaria provinciale di Livorno (τοπικής φορολογικής επιτροπής του Λιβόρνο), η οποία έκανε δεκτή την προσφυγή της με απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2006.

21 Η τελωνειακή υπηρεσία άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον της Commissione tributaria regionale della Toscana (περιφερειακής φορολογικής επιτροπής της Τοσκάνης), η οποία μεταρρύθμισε την ανωτέρω απόφαση με απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2010. Η επιτροπή αυτή έκρινε ότι διαπράττει απάτη παραδοσιακός εισαγωγέας ο οποίος, χωρίς να έχει δικό του πιστοποιητικό εισαγωγής στο πλαίσιο της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ, αντί να αγοράσει το εμπόρευμα απευθείας από τον εξαγωγέα και να το εισαγάγει εκτός ποσοστώσεως καταβάλλοντας τον ειδικό δασμό, αγοράζει το εμπόρευμα που έχει ήδη εκτελωνιστεί από άλλον επιχειρηματία, ο οποίος, κατόπιν υποδείξεως του πρώτου, το έχει αγοράσει, με σκοπό να το μεταπωλήσει, μέσω επιχειρήσεως η οποία κατέχει τα πιστοποιητικά που επιτρέπουν την εισαγωγή στο πλαίσιο της δασμολογικής ποσοστώσεως, έναντι προσήκουσας αμοιβής για την παρασχεθείσα υπηρεσία.

22 Ο M. Cervati, ως ομόρρυθμος εταίρος της Malvi, άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Corte suprema di cassazione.

23 Προς στήριξη της αναιρέσεώς του ο M. Cervati προβάλλει, ιδίως, παράβαση των κανονισμών 1047/2001 και 565/2002, υποστηρίζοντας ότι παραδοσιακός εισαγωγέας ο οποίος δεν διαθέτει πιστοποιητικό για εισαγωγή στο πλαίσιο της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ δεν απαγορεύεται να απευθυνθεί σε άλλον παραδοσιακό εισαγωγέα ο οποίος, αφού αγοράσει το εμπόρευμα από εξωκοινοτικό προμηθευτή, το μεταβιβάζει ως ξένο απόθεμα σε τρίτη επιχείρηση η οποία, χωρίς να μεταβιβάσει το πιστοποιητικό της, θέτει το εμπόρευμα στην Ένωση και το μεταπωλεί στη συνέχεια στον δεύτερο παραδοσιακό εισαγωγέα έναντι εύλογου τιμήματος για την παρασχεθείσα υπηρεσία, ο οποίος, τέλος, το μεταπωλεί στον πρώτο. Επίσης, ο M. Cervati υποστηρίζει ότι ο βασικός σκοπός της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ είναι να καλυφθεί η ανάγκη εφοδιασμού της αγοράς της Ένωσης και να διατηρηθεί, συγχρόνως, η ισορροπία στην αγορά αυτή. Επομένως, αυτό που θα είχε ως συνέπεια την κερδοσκοπική αύξηση των τιμών θα ήταν η απώλεια των ποσοστώσεων που έχουν απονεμηθεί σε εισαγωγείς και η προκαλούμενη κατ' αυτόν τον τρόπο μη εξάντληση της δασμολογικής ποσοστώσεως. Κατά συνέπεια, υπό τις συνθήκες της υπό κρίση υποθέσεως δεν θα μπορούσε να συντρέχει περίπτωση απάτης.

24 Η τελωνειακή υπηρεσία υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι χρησιμοποιήθηκε τμήμα της ποσοστώσεως το οποίο είχε χορηγηθεί σε άλλη επιχείρηση και, κατά συνέπεια, διεπράχθη απάτη με σκοπό την καταστρατήγηση του συστήματος προστασίας της εσωτερικής αγοράς. Φρονεί ότι εν προκειμένω η απάτη είναι πρόδηλη, ιδίως δεδομένου ότι η Malvi παρήγγειλε εκ των προτέρων τις παρτίδες σκόρδου Αργεντινής τις οποίες εισήγαγε στη συνέχεια η L'Olivo, ότι η Malvi κατέβαλε εκ των προτέρων τα χρήματα στην Tonini, η οποία έχει τον ίδιο διαχειριστή με την Bananaservice, και ότι η L'Olivo πραγματοποιούσε κέρδος ανερχόμενο σε 0,25 ευρώ το κιλό. Η τελωνειακή υπηρεσία προσθέτει ότι ο M. Cervati δεν εξηγεί ποιο όφελος αντλεί από αυτόν τον μηχανισμό πέραν του φορολογικού οφέλους που συνίσταται στην καταβολή του προτιμησιακού δασμού.

25 Το Corte suprema di cassazione, κρίνοντας ότι η διαφορά που έχει αχθεί ενώπιόν του δεν μπορεί να επιλυθεί βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου και διαπιστώνοντας ότι στην εθνική νομολογία η σχετική νομοθεσία της Ένωσης δεν έχει ερμηνευθεί με ομοιόμορφο τρόπο, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει οι κανονισμοί 1047/2001 και 2988/95 να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαγορεύεται και αποτελεί κατάχρηση δικαιώματος και συμπεριφορά συνιστώσα καταστρατήγηση η συμπεριφορά του κοινοτικού επιχειρηματία Α (Malvi sas) ο οποίος, μη έχοντας πιστοποιητικό εισαγωγής ή έχοντας εξαντλήσει τη δική του ποσόστωση, αγοράζει συγκεκριμένες παρτίδες εμπορεύματος από άλλο κοινοτικό επιχειρηματία Β [την εταιρία Tonini], ο οποίος με τη σειρά του τις απέκτησε από εξωκοινοτικό προμηθευτή ([Bananaservice]), αφού αυτές μεταβιβάσθηκαν εντός τρίτου κράτους στον κοινοτικό επιχειρηματία Γ ([L'Olivo]), ο οποίος, ικανοποιώντας τις προϋποθέσεις, απέκτησε πιστοποιητικό στο πλαίσιο της δασμολογικής ποσοστώσεως και, χωρίς να μεταβιβάσει το δικό του πιστοποιητικό, τις έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα για να τις μεταβιβάσει, κατόπιν του εκτελωνισμού τους και έναντι ευλόγου τιμήματος, κατώτερου του ειδικού δασμού για εισαγωγές εκτός δασμολογικής ποσοστώσεως, στον ίδιο επιχειρηματία Β ([Tonini]) ο οποίος, τέλος, τις πώλησε στον επιχειρηματία Α ([Malvi]);»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

26 Υπενθυμίζεται, προκαταρκτικώς, ότι στο πλαίσιο της διαδικασίας συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου την οποία θεσπίζει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, στο Δικαστήριο απόκειται να δώσει στο εθνικό δικαστήριο χρήσιμη απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα επιλύσεως της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Υπό το πρίσμα αυτό, το Δικαστήριο μπορεί να αναδιατυπώσει, εφόσον είναι αναγκαίο, τα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί. Συναφώς, το Δικαστήριο δύναται, από το σύνολο των στοιχείων που του παρέσχε το εθνικό δικαστήριο και ιδίως από το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής, να προσδιορίσει ποια στοιχειά του δικαίου της Ένωσης χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς (αποφάσεις Fuß, C-243/09, EU:C:2010:609, σκέψεις 39 και 40, καθώς και Cimmino κ.λπ., C-607/13, EU:C:2015:448, σκέψεις 37 και 38 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

27 Εν προκειμένω, καταρχάς, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι επίδικες εξαγωγές πραγματοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2003. Όμως ο κανονισμός 1047/2001, στον οποίο αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο στο προδικαστικό ερώτημα, καταργήθηκε με τον κανονισμό 565/2002 από 1ης Ιουνίου 2002. Στο άρθρο 13, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 565/2002 διευκρινίζεται, εξάλλου, ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στα πιστοποιητικά που ζητούνται από την 8η Απριλίου 2002 και στις θέσεις σε ελεύθερη κυκλοφορία που πραγματοποιούνται από την 1η Ιουνίου 2002. Επομένως, στη διαφορά της κύριας δίκης, ratione temporis εφαρμόζεται ο κανονισμός 565/2002 και όχι ο κανονισμός 1047/2001.

28 Επίσης, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι στην επίμαχη στην κύρια δίκη εταιρία προσάπτεται ότι προμηθεύτηκε σκόρδο το οποίο είχε εισαχθεί στο πλαίσιο της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ ενώ είχε ήδη εξαντλήσει τα δικά της πιστοποιητικά εισαγωγής στο πλαίσιο της ποσοστώσεως αυτής.

Οι τελωνειακές αρχές προσάπτουν, ως εκ τούτου, στην εταιρία ότι κατ' αυτόν τον τρόπο ωφελήθηκε καταχρηστικά, για να αποκτήσει το εν λόγω εμπόρευμα το οποίο είχε εισαχθεί με προτιμησιακό δασμό, από τμήμα της ποσοστώσεως το οποίο προοριζόταν για άλλη επιχείρηση, συμβάλλοντας στην καταστρατήγηση της απαγορεύσεως μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα πιστοποιητικά, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002.

29 Τέλος, ο κανονισμός 2988/95, στον οποίο αναφέρεται επίσης το αιτούν δικαστήριο στο προδικαστικό ερώτημα, όπως προκύπτει και από τον τίτλο του, αφορά γενικά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όμως το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού αφορά ειδικά το ζήτημα της κατάχρησης δικαιώματος.

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι το αιτούν δικαστήριο με το ερώτημά του ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002 και το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2988/95 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε μηχανισμό, όπως αυτός της υποθέσεως της κύριας δίκης, με τον οποίο κατόπιν παραγγελίας από επιχείρηση, η οποία αποτελεί παραδοσιακό εισαγωγέα κατά την έννοια του πρώτου κανονισμού και έχει εξαντλήσει τα πιστοποιητικά της για εισαγωγές με προτιμησιακό δασμό, προς άλλη επιχείρηση η οποία είναι επίσης παραδοσιακός εισαγωγέας και δεν διαθέτει τέτοια πιστοποιητικά,

— καταρχάς πωλείται εμπόρευμα εκτός της Ένωσης από εταιρία που συνδέεται με τη δεύτερη επιχείρηση, προς τρίτη επιχείρηση, η οποία είναι νέος εισαγωγέας κατά την έννοια του ανωτέρω κανονισμού, και κατέχει τέτοια πιστοποιητικά,

— στη συνέχεια η τρίτη επιχείρηση θέτει το εμπόρευμα αυτό σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση με προτιμησιακό δασμό και το μεταπωλεί στη δεύτερη επιχείρηση και

— τέλος το εμπόρευμα μεταβιβάζεται από τη δεύτερη επιχείρηση στην πρώτη,

για τον λόγο ότι ο μηχανισμός αυτός, επιτρέποντας στην πρώτη επιχείρηση να αποκτήσει το εμπόρευμα που εισάγεται στο πλαίσιο της δασμολογικής ποσοστώσεως του πρώτου κανονισμού παρότι δεν κατέχει το απαιτούμενο προς τούτο πιστοποιητικό, συνιστά κατάχρηση δικαιώματος εκ μέρους της πρώτης αυτής επιχειρήσεως.

31 Επισημαίνεται, ως προς το ζήτημα αυτό, ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης μεταβιβάστηκε μόνο το εμπόρευμα και μάλιστα το εμπόρευμα αυτό εισήχθη στην Κοινότητα βάσει πιστοποιητικών των οποίων η νομιμότητα δεν αμφισβητείται. Επομένως, τυπικά δεν υπήρξε καμία παράβαση της απαγορεύσεως μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα πιστοποιητικά, η οποία θεσπίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι, εξεταζόμενες μεμονωμένα, οι πράξεις αγοράς, εισαγωγής και μεταπωλήσεως της κύριας δίκης πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις για τη χορήγηση προτιμησιακού δασμού.

32 Κατά πάγια, όμως, νομολογία του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να γίνεται επίκληση των κανόνων της Ένωσης δολίως ή καταχρηστικώς. Συγκεκριμένα, η εφαρμογή κανονιστικής ρυθμίσεως της Ένωσης δεν μπορεί να εκτείνεται μέχρι σημείου που να καλύπτει την καταχρηστική πρακτική των επιχειρήσεων, δηλαδή τις πράξεις που δεν διενεργούνται εντός του πλαισίου φυσιολογικών εμπορικών πράξεων, αλλά με μοναδικό σκοπό την καταχρηστική εκμετάλλευση των πλεονεκτημάτων που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Halifax κ.λπ., C-255/02, EU:C:2006:121, σκέψεις 68 και 69 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψεις 29 και 30).

33 Κατά πάγια, επίσης, νομολογία του Δικαστηρίου, για να διαπιστωθεί ότι υφίσταται καταχρηστική πρακτική απαιτείται, αφενός, ένα αντικειμενικό στοιχείο, βάσει του οποίου πρέπει να προκύπτει από ένα σύνολο αντικειμενικών περιστάσεων ότι παρά την τυπική τήρηση των προϋποθέσεων που τίθενται

από ρύθμιση της Ένωσης, δεν επετεύχθη ο σκοπός που επιδιώκεται με τη ρύθμιση αυτή (βλ., υπ' αυτή την έννοια, μεταξύ άλλων, αποφάσεις Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, σκέψη 52, και SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 32).

34 Για τη διαπίστωση της καταχρηστικής πρακτικής απαιτείται, αφετέρου, η ύπαρξη ενός υποκειμενικού στοιχείου, υπό την έννοια ότι από ένα σύνολο αντικειμενικών περιστάσεων πρέπει να προκύπτει ότι κύριος σκοπός των επίμαχων πράξεων είναι να αποκομίσει ο ενδιαφερόμενος αδικαιολόγητο όφελος, δημιουργώντας τεχνητά τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το όφελος αυτό. Η απαγόρευση των καταχρηστικών πρακτικών δεν ασκεί επιρροή όταν οι επίμαχες πράξεις μπορούν να έχουν άλλη δικαιολογία πέραν της αποκτήσεως οφέλους (βλ. υπ' αυτή την έννοια, μεταξύ άλλων, αποφάσεις Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, σκέψη 53, καθώς και SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 33). Το υποκειμενικό αυτό στοιχείο πρέπει, εξάλλου, να αποδεικνύεται ότι αφορά την οικεία επιχείρηση (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση Emsland-Stärke, C-110/99, EU:C:2000:695, σκέψη 55).

35 Μολονότι το Δικαστήριο, όταν αποφαίνεται επί προδικαστικής παραπομπής, μπορεί, εφόσον απαιτείται, να παράσχει διευκρινίσεις προκειμένου να καθοδηγήσει το εθνικό δικαστήριο στην ερμηνεία του, απόκειται, πάντως, στο εν λόγω δικαστήριο να ελέγξει αν συντρέχουν στην ενώπιόν του διαφορά οι περιστάσεις οι οποίες στοιχειοθετούν καταχρηστική πρακτική. Στο πλαίσιο αυτό, για τον έλεγχο της υπάρξεως καταχρηστικής πρακτικής το αιτούν δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη όλα τα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών πράξεων που προηγούνται και έπονται της επίμαχης εισαγωγής (απόφαση SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

36 Συναφώς, καταρχάς, όσον αφορά τον σκοπό του κανονισμού 565/2002, από τις αιτιολογικές σκέψεις 6 και 7 προκύπτει ότι αυτός έγκειται στη διαχείριση της προβλεπόμενης δασμολογικής ποσοστώσεως με την κατανομή των παραχωρούμενων ποσοτήτων μεταξύ των παραδοσιακών εισαγωγέων και των νέων εισαγωγέων, κατά τρόπο που να διασφαλίζεται συγχρόνως η βέλτιστη χρήση της ποσοστώσεως αυτής και ο περιορισμός των κερδοσκοπικών αιτημάτων πιστοποιητικών εισαγωγής που δεν συνδέονται με πραγματική εμπορική δραστηριότητα στην αγορά οπωροκηπευτικών.

37 Σε αντίθεση, όμως, με τους κανονισμούς τους οποίους αφορούσαν οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις SICES κ.λπ. (C-155/13, EU:C:2014:145) και Cimmino κ.λπ. (C-607/13, EU:C:2015:448), με τους οποίους, κατ' ουσίαν, τμήμα των οικείων ποσοστώσεων προοριζόταν για τις νέες επιχειρήσεις, ο κανονισμός 565/2002 δεν προορίζει κατ' απόλυτο τρόπο κάποιο τμήμα της ποσοστώσεως ΓΣΔΕ για τους νέους εισαγωγείς.

38 Πράγματι, αφενός, το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002 ορίζει ότι οι αιτήσεις πιστοποιητικών που υποβάλλονται από παραδοσιακό εισαγωγέα δεν είναι δυνατόν να αφορούν, ανά περίοδο εισαγωγής, ποσότητα ανώτερη από την ποσότητα αναφοράς του εισαγωγέα αυτού, κάτι που συμβάλλει στον περιορισμό της επεκτάσεως της εισαγωγικής δραστηριότητας των παραδοσιακών εισαγωγέων. Αφετέρου, το άρθρο 5, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού υποχρεώνει τον νέο εισαγωγέα ο οποίος έχει λάβει πιστοποιητικά βάσει του κανονισμού και επιθυμεί να υποβάλει νέα αίτηση πιστοποιητικών, να αποδείξει ότι έχει πράγματι θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία για ίδιο λογαριασμό τουλάχιστον το 90 % της ποσότητας που του έχει χορηγηθεί, σύμφωνα με τον διαλαμβανόμενο στην αιτιολογική σκέψη 6 σκοπό του περιορισμού των κερδοσκοπικών αιτήσεων πιστοποιητικών οι οποίες δεν συνδέονται με πραγματική εμπορική δραστηριότητα στην αγορά των οπωροκηπευτικών.

39 Εντούτοις, παρότι το άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 565/2002 διευκρινίζει ότι για καθεμία από τις καταγωγές και για καθένα από τα τρίμηνα η ανώτατη ποσότητα εμπορεύματος για την οποία εκδίδονται τα πιστοποιητικά ανέρχεται σε 70 % για τους παραδοσιακούς εισαγωγείς και

σε 30 % για τους νέους εισαγωγείς, στο δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής προβλέπεται ρητώς ότι «από την πρώτη Δευτέρα του δεύτερου μήνα εκάστου τριμήνου» «οι διαθέσιμες ποσότητες κατανέμονται ανεξαρτήτως στις δύο κατηγορίες εισαγωγέων».

40 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι μηχανισμός όπως αυτός της υποθέσεως της κύριας δίκης δεν φαίνεται να βλάπτει τους σκοπούς του κανονισμού 565/2002.

41 Καταρχάς, ο πρώτος αγοραστής του εμπορεύματος στην Ένωση, ο οποίος είναι παραδοσιακός εισαγωγέας, αγοράζοντας το εμπόρευμα αυτό από νέο εισαγωγέα που διαθέτει πιστοποιητικά, δεν αποκτά το δικαίωμα να υπολογιστεί η δική του ποσότητα αναφοράς, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ', του κανονισμού 525/2002, επί βάσεως η οποία περιλαμβάνει τις ποσότητες εμπορευμάτων τις οποίες αγόρασε από τον νέο αυτό εισαγωγέα, όπως άλλωστε ούτε ο δεύτερος αγοραστής στην Ένωση, ο οποίος είναι επίσης παραδοσιακός εισαγωγέας, αποκτά το δικαίωμα η δική του ποσότητα αναφοράς να υπολογιστεί επί βάσεως που περιλαμβάνει τις ποσότητες εμπορευμάτων τις οποίες αγόρασε από τον πρώτο αγοραστή στην Ένωση.

42 Δεύτερον, πράγματι ένας τέτοιος μηχανισμός δίνει τη δυνατότητα στον πρώτο και τον δεύτερο αγοραστή στην Ένωση, οι οποίοι είναι συγχρόνως και παραδοσιακοί εισαγωγείς, να προμηθευτούν σκόρδο το οποίο έχει εισαχθεί με προτιμησιακό δασμό χωρίς να διαθέτουν πλέον τα αναγκαία προς τούτο πιστοποιητικά και να ενισχύσουν έτσι τη θέση τους στην αγορά διανομής σκόρδου πέραν του τμήματος της δασμολογικής ποσοστώσεως που τους έχει δοθεί. Όπως, όμως, διαπιστώθηκε ήδη στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως, ο κανονισμός 565/2002 δεν προορίζει κατ' απόλυτο τρόπο για τους νέους εισαγωγείς κάποιο τμήμα της ποσοστώσεως. Ο κανονισμός αυτός δεν σκοπεί, εξάλλου, να ρυθμίσει την αγορά σκόρδου στην Ένωση ούτε να παγιώσει τη θέση που κατέχουν οι διάφορες επιχειρήσεις στην αγορά αυτή, ακόμη και αν έχουν συγχρόνως την ιδιότητα του παραδοσιακού εισαγωγέα κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού, απαγορεύοντάς τους να προμηθεύονται το εμπόρευμα αυτό από άλλη επιχείρηση αποκλειστικά και μόνο επειδή το εμπόρευμα έχει ήδη εισαχθεί με προτιμησιακό δασμό.

43 Προκειμένου, όμως, ένας τέτοιος μηχανισμός πωλήσεως και μεταπωλήσεως εμπορευμάτων μεταξύ επιχειρήσεων να μην οδηγεί ούτε σε αθέμιτη επιρροή μιας επιχειρήσεως στην αγορά και, ειδικότερα, στην καταστρατήγηση του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002 εκ μέρους των παραδοσιακών παραγωγών, ούτε σε παράβαση του σκοπού βάσει του οποίου οι αιτήσεις πιστοποιητικών πρέπει να συνδέονται με πραγματική εμπορική δραστηριότητα, απαιτείται το τίμημα που καταβάλλεται σε κάθε στάδιο του μηχανισμού αυτού να ανταποκρίνεται στην τιμή της αγοράς και η εισαγωγή με προτιμησιακό δασμό να πραγματοποιείται με πιστοποιητικά τα οποία έχουν αποκτηθεί νομίμως από τον κάτοχό τους. Στο αιτούν δικαστήριο απόκειται να κρίνει αν καθεμία από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις εισπράττει εύλογο τίμημα για την εισαγωγή, την πώληση ή τη μεταπώληση του επίμαχου εμπορεύματος το οποίο της επιτρέπει να διατηρήσει τη θέση που της είχε αναγνωρισθεί στο πλαίσιο της διαχειρίσεως της ποσοστώσεως.

44 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο αναφέρει ότι το επίμαχο εμπόρευμα μεταβιβάσθηκε «έναντι ευλόγου τιμήματος» και ότι δεν αμφισβητείται ότι οι επίδικες εισαγωγές πράγματι πραγματοποιήθηκαν από τη L'Olivo με πιστοποιητικά που είχε αποκτήσει νομίμως, φαίνεται να πληρούται η ανωτέρω προϋπόθεση, κάτι που απόκειται πάντως στην κρίση του αιτούντος δικαστηρίου.

45 Τρίτον, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι ο επίμαχος στην κύρια δίκη νέος εισαγωγέας έθεσε σε ελεύθερη κυκλοφορία για ίδιο λογαριασμό το επίδικο εμπόρευμα, μηχανισμός όπως αυτός της υποθέσεως της κύριας δίκης δεν βλάπτει ούτε τον σκοπό του περιορισμού των κερδοσκοπικών αιτήσεων πιστοποιητικών ούτε τον σκοπό να υπάρξει πραγματική είσοδος νέων επιχειρήσεων στην αγορά εισαγωγής σκόρδου.

46 Δεύτερον, όσον αφορά το υποκειμενικό στοιχείο που αναφέρθηκε στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, επισημαίνεται καταρχάς ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης έχει νόημα να αναζητηθεί το υποκειμενικό στοιχείο μόνο σε περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο διαπιστώσει ότι ο επίμαχος στην κύρια δίκη μηχανισμός βλάπτει τους σκοπούς του κανονισμού 565/2002, καθώς για τη διαπίστωση της υπάρξεως καταχρηστικής πρακτικής απαιτείται η συνδρομή, σωρευτικά, ενός αντικειμενικού και ενός υποκειμενικού στοιχείου (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψεις 31 έως 33).

47 Όσον αφορά τις συνθήκες που επιτρέπουν να αποδειχθεί ότι υφίσταται ένα τέτοιο υποκειμενικό στοιχείο, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι προκειμένου μηχανισμός όπως αυτός της κύριας δίκης να θεωρηθεί ότι έχει ως κύριο σκοπό να απονείμει στον δεύτερο αγοραστή εντός της Ένωσης αδικαιολόγητο πλεονέκτημα, επιβάλλεται η εισαγωγή να είχε ως σκοπό να προσπορίσει τέτοιο πλεονέκτημα στον εν λόγω αγοραστή και οι πράξεις να στερούνται κάθε οικονομικής και εμπορικής δικαιολογήσεως για τον εισαγωγέα καθώς και για τις άλλες επιχειρήσεις που εμπλέκονται στον εν λόγω μηχανισμό, κάτι που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 37, καθώς και Cimmino κ.λπ., C-607/13, EU:C:2015:448, σκέψη 65).

48 Η διαπίστωση του αιτούντος δικαστηρίου ότι ένας τέτοιος μηχανισμός δεν στερείται οικονομικής και εμπορικής δικαιολογήσεως θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, να στηρίζεται στο ότι η τιμή πωλήσεως του εμπορεύματος είχε καθοριστεί σε ύψος που επέτρεψε στον εισαγωγέα και στους λοιπούς εμπλεκόμενους στον εν λόγω μηχανισμό να πραγματοποιήσουν κέρδος που θεωρείται φυσιολογικό ή σύνηθες στον οικείο τομέα, για το είδος των εμπορευμάτων και την επίμαχη πράξη (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 37). Ως προς το ζήτημα αυτό το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το επίμαχο εμπόρευμα μεταβιβάσθηκε «έναντι ευλόγου τιμήματος». Στο πλαίσιο αυτό, το γεγονός και μόνον ότι το εν λόγω τίμημα είναι κατώτερο από το ύψος του ειδικού δασμού που οφείλεται για τις εισαγωγές εκτός ποσοστώσεως δεν ασκεί κάποια επιρροή, αν το τίμημα αυτό μπορεί να θεωρηθεί φυσιολογικό ή σύνηθες τίμημα για τον οικείο τομέα, κάτι που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει.

49 Για να προβεί σε μια τέτοια διαπίστωση το αιτούν δικαστήριο θα μπορούσε να λάβει επίσης υπόψη του γεγονός ότι από την αιτιολογική σκέψη 5, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού καθώς και τα άρθρα 8, παράγραφος 1, και 35, παράγραφος 2, του κανονισμού 1291/2002, προκύπτει ότι οι εισαγωγείς υποχρεούνται, επ' απειλή κυρώσεων, να χρησιμοποιήσουν τα πιστοποιητικά που τους έχουν δοθεί, και συνεπώς έχουν πραγματικό συμφέρον να προβούν σε εισαγωγές, κάτι που ισχύει και για νέο εισαγωγέα στο πλαίσιο στο πλαίσιο πράξεως όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 37).

50 Στο πλαίσιο αυτό, ακόμη και αν λόγος της δημιουργίας ενός μηχανισμού όπως ο επίμαχος στην κύρια δίκη ήταν η βούληση του πρώτου ή του δεύτερου αγοραστή εντός της Ένωσης να ωφεληθεί από τον προτιμησιακό δασμό και να προμηθευτεί, κατ' αυτόν τον τρόπο, φθηνότερο εμπόρευμα από αυτό που θα εισαγόταν εκτός της ποσοστώσεως, και ακόμη και αν ο εισαγωγέας και οι λοιπές εμπλεκόμενες επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι ισχύει κάτι τέτοιο, οι πράξεις αυτές δεν μπορεί να θεωρηθεί a priori ότι στερούνταν δικαιολογήσεως για όλους τους ανωτέρω (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 38, και Cimmino κ.λπ., C-607/13, EU:C:2015:448, σκέψη 65).

51 Δεν μπορεί πάντως να αποκλεισθεί ότι, υπό ορισμένες περιστάσεις, μηχανισμός όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης έχει δημιουργηθεί με βασικό σκοπό την τεχνητή δημιουργία των προϋποθέσεων που απαιτούνται για το προτιμησιακό δασμό. Μεταξύ των στοιχείων που θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι είναι τεχνητός ο μηχανισμός αυτός είναι, μεταξύ άλλων, το ότι ο εισαγωγέας που ήταν ο κάτοχος των πιστοποιητικών δεν ανέλαβε κανέναν εμπορικό κίνδυνο ή το ότι το περιθώριο κέρδους του εισαγωγέα είναι αμελητέο ή το ότι η τιμή πωλήσεως του σκόρδου από τον εισαγωγέα στον πρώτο αγοραστή στην Ένωση και στη συνέχεια από τον πρώτο αγοραστή στον

δεύτερο αγοραστή στην Ένωση είναι κατώτερη από την τιμή της αγοράς (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις SICES κ.λπ., C-155/13, EU:C:2014:145, σκέψη 39, καθώς και Cimmino κ.λπ., C-607/13, EU:C:2015:448, σκέψη 67).

52 Εξάλλου, στο μέτρο που το προδικαστικό ερώτημα αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2988/95, αρκεί να υπομνησθεί ότι η διάταξη αυτή θεσπίζει, κατ' ουσίαν, τα ίδια κριτήρια που απορρέουν από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου με αυτά που μνημονεύθηκαν στις σκέψεις 32 έως 34 της παρούσας αποφάσεως, διευκρινίζοντας ότι οι πράξεις που πληρούν τα κριτήρια αυτά, ήτοι οι πράξεις οι οποίες αποδεδειγμένως αποσκοπούν στην εξασφάλιση οφέλους αντίθετου προς τους στόχους των εφαρμοστέων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, με την τεχνητή δημιουργία των προϋποθέσεων κτήσεως του οφέλους αυτού, έχουν ως συνέπεια, ανάλογα με την περίπτωση, είτε τη μη εξασφάλιση είτε την αφαίρεση του οφέλους.

53 Βάσει όλων των ανωτέρω, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού 565/2002 και το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 2988/95 έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται, κατ' αρχήν, σε μηχανισμό όπως αυτός της υποθέσεως της κύριας δίκης, με τον οποίο κατόπιν παραγγελίας από επιχείρηση, η οποία αποτελεί παραδοσιακό εισαγωγέα κατά την έννοια του πρώτου κανονισμού και έχει εξαντλήσει τα πιστοποιητικά της για εισαγωγές με προτιμησιακό δασμό, προς άλλη επιχείρηση η οποία είναι επίσης παραδοσιακός εισαγωγέας και δεν διαθέτει τέτοια πιστοποιητικά,

— καταρχάς πωλείται εμπόρευμα εκτός της Ένωσης από εταιρία που συνδέεται με τη δεύτερη επιχείρηση, προς τρίτη επιχείρηση, η οποία είναι νέος εισαγωγέας κατά την έννοια του ανωτέρω κανονισμού, και κατέχει τέτοια πιστοποιητικά,

— στη συνέχεια η τρίτη επιχείρηση θέτει το εμπόρευμα αυτό σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση με προτιμησιακό δασμό και το μεταπωλεί στη δεύτερη επιχείρηση και

— τέλος, το εμπόρευμα αυτό μεταβιβάζεται από τη δεύτερη επιχείρηση στην πρώτη, η οποία αποκτά έτσι το εμπόρευμα που εισήχθη στο πλαίσιο του προτιμησιακού δασμού του πρώτου κανονισμού ενώ δεν διαθέτει το αναγκαίο προς τούτο πιστοποιητικό.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 565/2002 της Επιτροπής, της 2ας Απριλίου 2002, για τον καθορισμό του τρόπου διαχειρίσεως των δασμολογικών ποσοστώσεων και για την καθιέρωση καθεστώτος πιστοποιητικών [καταγωγής] για τα σκόρδα που εισάγονται από τρίτες χώρες, και το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται, κατ' αρχήν, σε μηχανισμό όπως αυτός της υποθέσεως της κύριας δίκης, με τον οποίο κατόπιν παραγγελίας από επιχείρηση, η οποία αποτελεί παραδοσιακό εισαγωγέα κατά την έννοια του πρώτου κανονισμού και έχει εξαντλήσει τα πιστοποιητικά της για εισαγωγές με προτιμησιακό δασμό, προς άλλη επιχείρηση η οποία είναι επίσης παραδοσιακός εισαγωγέας και δεν διαθέτει τέτοια πιστοποιητικά,

— **καταρχάς πωλείται εμπόρευμα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από εταιρία που συνδέεται με τη δεύτερη επιχείρηση, προς τρίτη επιχείρηση, η οποία είναι νέος εισαγωγέας κατά την έννοια του ανωτέρω κανονισμού, και κατέχει τέτοια πιστοποιητικά,**

— **στη συνέχεια η τρίτη επιχείρηση θέτει το εμπόρευμα αυτό σε ελεύθερη κυκλοφορία στην Ένωση με προτιμησιακό δασμό και το μεταπωλεί στη δεύτερη επιχείρηση και**

— **τέλος, το εμπόρευμα αυτό μεταβιβάζεται από τη δεύτερη επιχείρηση στην πρώτη, η οποία αποκτά έτσι το εμπόρευμα που εισήχθη στο πλαίσιο του προτιμησιακού δασμού του πρώτου κανονισμού ενώ δεν διαθέτει το αναγκαίο προς τούτο πιστοποιητικό.**

(υπογραφές)